

Viite

Napsauta tähän ja kirjoita viite.

Yleisten asioiden neuvosto 27.6.2023

Neuvosto kokoontuu 27.6.2023 Luxemburgissa. Suomen kokousedustaja ei ole vielä varmistunut.

Neuvosto saa tilannekatsauksen **EU:n vaalisäädöksen** uudistamista koskevan Euroopan parlamentin ehdotuksen käsittelystä. Suomen kanta ehdotukseen on määritetty eduskunnalle 1.9.2022 annetussa U-kirjelmässä (U 64/2022 vp – SuVL 13/2022 vp). Suomen tavoin myös monet muut jäsenvaltiot ovat suhtautuneet parlamentin ehdotukseen laajalti varauksellisesti. Ylikansallisten listojen ja kärkiehdokasmenettelyn ohella huolta ovat herättäneet mm. ehdotettu yhteinen vaalipäivä (9.5.), kirjeäänestyksen yleinen käyttöönotto sekä ehdotuksen vaikutukset kansallisiin vaalilakeihin ja -perinteisiin. Ehdotuksen on katsottu menevän pidemmälle kuin olisi tarpeen vaalien yhdenmukaisen toteuttamisen näkökulmasta. Vuoden 2024 europarlamenttivaalit (6.–9.6.2024) toimitetaan nykyisen vaalisäädöksen pohjalta.

Neuvosto valmistelee **kesäkuun Eurooppa-neuvostoa** (29.–30.6) keskustelemalla päätelmäehdotuksesta, jonka aiheita ovat Ukraina, talous, turvallisuus ja puolustus, muuttoliike ja ulkosuhteet.

Suomi pitää tärkeänä jatkaa ja lisätä EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaan. EU:n tulee johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa. Pakotteiden tehokas toimeenpano ja kiertämisen estäminen on tärkeää. Suomi tukee pyrkimyksiä saada Venäjä ja sen edustajat vastuuseen laittomasta hyökkäyssodasta ja sen vaikutuksista, ml. sodan aiheuttamien vahinkojen korvaaminen.

Reilu kilpailu, toimivat sisämarkkinat ja nykyisten EU-varojen tehokas käyttö ovat *EU:n pitkän aikavälin kilpailukyvyyn* perusta ja avainasemassa nykyisten ja tulevien haasteiden ratkaisemisessa. Avoimella ja sääntöihin perustuvalla kaupalla on keskeinen rooli EU:n kilpailukyvyyn turvaamisessa ja vihreän siirtymän tukemisessa. On tärkeää, että EU säilyy jatkossakin avoimena kansainväliselle kaupalle ja investoinneille ja edistää kansainvälisessä kaupassa tasavertaisia toimintaedellytyksiä. On hyvä, että Eurooppa-neuvosto keskustelee EU:n lähestymistavasta taloudelliseen turvallisuuteen ja resilienssiin.

On ensisijaisen tärkeää, että EU panee toimeen strategisessa kompassissa asetetut tavoitteet ja toimet *turvallisuus- ja puolustusyhteistyön* vahvistamiseksi. Toimeenpanon säännöllinen seuranta ja poliittisen sitoumuksen vahvistaminen Eurooppa-neuvoston toimesta on tärkeää. Suomi tukee eurooppalaisen puolustusteollisuuden kapasiteetin vahvistamiseen tähtääviä toimenpiteitä.

On tärkeää seurata ylimääräisen Eurooppa-neuvoston päätelmien (9.-10.2.2023) *muuttoliiketoimien* edistymistä ja hakea muuttoliikekysymyksiin kokonaisvaltaisia, yhteisiä eurooppalaisia ratkaisuja.

On hyvä, että Eurooppa-neuvosto keskustelee *Kiinasta* ja antaa ohjausta EU:n Kiina-politiikalle. EU:n on pysyttävä yhtenäisenä ja vahvistettava mahdollisuuksiaan vaikuttaa Kiinaan.

Neuvoston on määrä hyväksyä **eurooppalaisen ohjausjakson 2023** maakohtaiset suositukset ja toimittaa ne Eurooppa-neuvostolle vahvistettavaksi. Suositukset ovat Suomen hyväksyttävissä.

Neuvoston tulevat puheenjohtajavaltiot Espanja, Belgia ja Unkari esittelevät **neuvoston seuraavan 18 kuukauden ohjelman** (ns. trio-ohjelma, 1.7.2023–31.12.2024). Asiakirjaa ei ole vielä jaettu.

Lisäksi neuvoston asialistalla on Puolan tiedotusasiانا **EU:n hiilimarkkinoiden vaikutukset** EU:n eri politiikanaloihin.

Asialista:

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

EU:n vaalilainsäädäntö

s. 3

Tilannekatsaus

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Eurooppa-neuvoston 29.–30. kesäkuuta 2023 pidettävän kokouksen valmistelu:

päätelmät

s. 8

Keskustelu

Eurooppalainen ohjausjakso 2023: yhdenmetyt maakohtaiset suositukset

s. 11

Hyväksyminen

Toimittaminen Eurooppa-neuvostolle

Neuvoston 18 kuukauden ohjelma (1. heinäkuuta 2023 – 31. joulukuuta 2024)

s. 15

Hyväksyminen

Euroopan unionin hiilimarkkinoiden vaikutus EU:n eri politiikkoihin

s. 17

Puolan tiedotusasia

Muut asiat

- Demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta käsittelevä Tukholman symposiumi 21.–22. kesäkuuta 2023

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

p.m.:

Lounas Moldovan tasavallan ulkoministerin kanssa

Oikeusministeriö

Muistio

EU/64/2022-OM-12

Jääskeläinen Arto

13.6.2023

Yleisten asioiden neuvosto 27.6.2023; EU:n vaalisäädöksen muuttaminen

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 27.6.2023

U 64/2022 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan parlamentti hyväksyi 3.5.2022 ehdotuksen EU:n vaalisäädöksen uudistamisesta. Ehdotus esiteltiin neuvoston yleisten asioiden työryhmässä 1.6.2022. Työryhmässä on käyty ehdotuksesta alustavaa näkemystenvaihtoa.

Yleisten asioiden neuvostossa 18.10.2022 käytiin periaatekeskustelu Euroopan parlamentin ehdotuksesta. Jäsenvaltiot kannattivat laajalti ehdotuksen yleisiä tavoitteita, kuten pyrkimystä lisätä äänestysaktiivisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa. Moni näki kuitenkin merkittäviä poliittisia ja oikeudellisia haasteita erityisesti ehdotuksissa unionin laajuisesta vaalipiiristä, joka perustuisi ylikansallisiin listoihin, ja kärkiehdokasmenettelystä komission puheenjohtajan valitsemisessa. Myös erilaisiin ehdotuksiin vaaliprosessien yhdenmukaistamisesta kaikkialla EU:ssa suhtauduttiin varauksellisesti. Tarvetta säilyttää riittävä joustavuus ja kunnioittaa kansallisia äänestysperinteitä korostettiin.

Neuvoston puheenjohtajavaltio Ruotsi on toteuttanut keväällä 2023 kirjallisen kyselyn jäsenvaltioiden näkemyksistä Euroopan parlamentin ehdottamiin muutoksiin. Yleisten asioiden neuvoston kokouksessa 27.6.2023 on tarkoitus saada puheenjohtajavaltion tilannekatsaus asiasta.

Vaalilainsäädännön perussäännöksiä ei tulisi muuttaa alle vuosi ennen vaaleja. Käytännössä on jo selvää, että vuoden 2024 europarlamenttivaalit toimitetaan EU:n nykyisen vaalisäädöksen pohjalta.

Suomen kanta

Suomen kanta Euroopan parlamentin ehdotukseen on määritetty eduskunnalle 1.9.2022 annetussa U-kirjelmässä (U 64/2022 vp – SuVL 13/2022 vp).

Suomi pitää tärkeänä vahvistaa EU-asioista käytävää demokraattista keskustelua, edistää europarlamenttivaalien äänestysaktiivisuutta ja vaalien tunnettavuutta sekä lujittaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista vaaleissa. Sinänsä kannatettavia ovat esimerkiksi ehdotukset äänestämisen saavutettavuudesta ja kansanvaltaisten menettelytapojen noudattamisesta ehdokaslistojen laatimisessa. Suomessa äänenkäytön turvaamista ja äänestämisen saavutettavuutta koskevat ehdotukset on jo toteutettu.

Suomi korostaa vaali- ja puoluelainsäädännön osalta valtiosääntöisten perinteiden kunnioittamista ja jatkuvuutta. On tärkeää, että vaalisäädöksessä jätetään jäsenvaltioille riittävästi liikkumatilaa ja korostetaan avoimuutta sekä vaalien tehokasta toimittamista. Parlamentin ehdotus ei ole kaikilta osiltaan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen mukainen.

Suomi ei kannata parlamentin ehdotusta unionin laajuudesta vaalipiiristä. Europarlamenttivaalien nykyinen toimittamismenettely on toimiva, eikä ylikansallisten listojen käyttöönotto ole tarkoituksenmukaista. Se olisi myös juridisesti ongelmallista ja johtaisi nykyistä monimutkaisempaan vaalimenettelyyn, erityisesti äänestäjien näkökulmasta katsottuna. Suomi ei katso, että ylikansallisten listojen käyttöönotto lisäisi EU:n demokraattisuutta. Äänestäjä–edustaja -suhde jäisi ylikansallisilta listoilta valittavien Euroopan parlamentin jäsenten osalta hyvin etäiseksi.

EU:n perussopimusten mukaisesti Euroopan parlamentin kokoonpanosta päättäminen sekä komission puheenjohtajaehdokkaan ehdottaminen kuuluvat Eurooppa-neuvoston toimivaltaan. Eurooppa-neuvoston tosiasiallisen liikkumavaran säilyttäminen komission puheenjohtajaehdokasta ehdotettaessa on tärkeää myös Suomen vaikutusvallan näkökulmasta. EU:n toimielinten välistä tasapainoa ei tule horjuttaa.

Suomi ei kannata ehdotusta, jonka mukaan europarlamenttivaalien vaalipäivä olisi kaikissa jäsenvaltioissa 9. toukokuuta (Eurooppa-päivä) riippumatta siitä, mille viikonpäivälle päivä osuu. Nykyinen menettely, jossa kukin jäsenvaltio järjestää omat vaalinsa neljän päivää kestävä, torstaina alkavan ja sunnuntaina päättyvän ajanjakson puitteissa on Suomen näkökulmasta toimiva. Suomi on ollut valmis tarkastelemaan vaaliajanjakson aikaistamista toukokuulle.

Suomi ei kannata kirjeäänestyksen pakollista yleistä käyttöönottoa. Äänestämistavoista päättäminen tulisi jättää kunkin jäsenvaltion itsensä päätettäväksi. Suomi suhtautuu varauksellisesti myös ehdotuksiin, jotka koskevat vaaliluetteloiden perustamisaikataulua, ehdokasasettelun vahvistamisaikataulua sekä vaalikampanja-ajan pituutta. Suomen nykyiset kansalliset aikataulut näiltä osin varmistavat ehdotusta ajantasaisempien tietojen hyödyntämisen vaalien toimittamisessa.

Koska Suomen kanta ehdotuksen keskeisiin kohtiin (unionin laajuinen vaalipiiri ja yhteinen vaalipäivä) on kielteinen eikä Euroopan parlamentin ehdotus sido neuvostoa, Suomi katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi harkita, kannattaako vaalisäädöksen uudistamisessa edetä Euroopan parlamentin ehdotuksen pohjalta. Neuvoston tulisi kannustaa kaikkia jäsenvaltioita ratifioimaan nykyiseen vaalisäädökseen vuonna 2018 tehdyt muutokset, jotta ne tulisivat voimaan.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan parlamentti ehdotti 3.5.2022, että nykyinen europarlamenttivaaleja koskeva EU:n vaalisäädös (vuodelta 1976, viimeksi muutettu vuonna 2002) kumottaisiin ja korvattaisiin kokonaan uudella vaalisäädöksellä. Keskeinen ehdotus ja merkittävin muutos nykytilaan olisi unionin laajuinen vaalipiiri, josta valittaisiin ylikansallisilta ehdokaslistoilta 28 Euroopan parlamentin jäsentä. Nämä jäsenet valittaisiin jäsenvaltioista valittavien jäsenten (nykyisin 705) lisäksi.

Ehdotuksen taustalla ja keskeisenä tavoitteena on ns. kärkiehdokasmenettelyn vahvistaminen komission puheenjohtajan valinnassa. Tarkoitus olisi, että kukin ylikansallisen ehdokaslistan asettava ryhmittymä asettaisi listansa kärkeen henkilön, jota se ajaa komission puheenjohtajan tehtävään. Vaalien jälkeen eniten parlamentin jäsenten paikkoja saaneen ryhmän kärkiehdokas ryhtyisi muodostamaan parlamentin enemmistöä komission puheenjohtajaehdokkaan nimeämiseksi.

Muista ehdotuksista mainittakoon seuraavat: Europarlamenttivaalien vaalipäivä olisi aina toukokuun 9. päivä eli ns. Eurooppa-päivä riippumatta siitä, mille viikonpäivälle päivä osuu. Kirjeäänestys kaikille äänestäjille tulisi ottaa pakollisena käyttöön ja vaaliluetteloiden laadinnan ja ehdokasasettelun aikatauluja yhtenäistettäisiin. Ehdotukseen sisältyy myös joukko teknisempiä ehdotuksia koskien muun muassa vaalijärjestelyiden toteuttamistapoja. Ehdotuksen toteutuminen aiheuttaisi merkittäviä muutoksia jäsenvaltioiden kansalliseen vaalilainsäädäntöön.

Alustavissa keskusteluissa jäsenvaltiot ovat suhtautuneet Euroopan parlamentin ehdotukseen laajalti varauksellisesti. Ylikansallisten listojen ja kärkiehdokasmenettelyn ohella huolta ovat herättäneet muun muassa ehdotettu yhteinen vaalipäivä (9.5.), kirjeäänestys sekä ehdotuksen vaikutukset kansallisiin vaalilakeihin ja -perinteisiin. Ehdotuksen on katsottu menevän pidemmälle kuin olisi tarpeen vaalien yhdenmukaisen toteuttamisen näkökulmasta.

Euroopan parlamentin tavoitteena on ollut, että uusi vaalisäädös olisi voimassa jo vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa. Tämä ei ole realistista. Ylikansallisten listojen käyttöönotto edellyttäisi yksimielisyyttä Eurooppa-neuvostossa (Euroopan parlamentin kokoonpanoa koskeva päätös) ja neuvostossa (päätös EU:n vaalisäädöksen uudistamisesta). Lisäksi uudistettu EU:n vaalisäädös tulisi voimaan vasta kun kaikki jäsenvaltiot olisivat hyväksyneet sen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti.

Vaalisäädöksen edellinen muutos on melko tuore, vuodelta 2018 (neuvoston päätös 2018/994). Osa nyt esitetyistä pienemmistä muutoksista sisältyy jo kyseiseen uudistukseen, mutta ne eivät kuitenkaan ole tulleet voimaan, koska muutama jäsenvaltio on toistaiseksi jättänyt ne ratifioimatta. Suomessa neuvoston päätös, joka ei aiheuttanut muutoksia vaalilakiin, saatettiin voimaan lailla 1224/2018.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 223 artiklan 1 kohta. Aloiteoikeus EU:n vaalisäädöksen uudistamisessa on Euroopan parlamentilla. Neuvosto vahvistaa tarvittavat säännökset yksimielisesti erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja saatuaan parlamentin hyväksynnän. Säännökset tulevat voimaan, kun jäsenvaltiot ovat hyväksyneet ne valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti.

Neuvoston oikeuspalvelu on katsonut, että Euroopan parlamentin ehdotuksen mukaiset ylikansalliset listat olisivat, jos jäsenvaltiot yksimielisesti niin haluavat, toteutettavissa EU:n perussopimusten puitteissa. Listoilta valittavien Euroopan parlamentin jäsenten

määrästä tulisi kuitenkin päättää yksimielisesti Eurooppa-neuvostossa (Euroopan parlamentin kokoonpanoa koskeva päätös). Neuvosto voisi yksimielisesti sopia ylikansallisia listoja koskevista valintamenettelyistä EU:n vaalisäädöksessä.

Sen sijaan neuvoston oikeuspalvelu on nähnyt merkittäviä huolia Euroopan parlamentin ehdotuksessa ylikansallisiin listoihin vahvasti kytketyssä kärkiehdokasmenettelyssä. Kärkiehdokasmenettelyn poliittinenkin virallistaminen komission puheenjohtajan valinnassa horjuttaisi perustavanlaatuisesti perussopimuksissa määritettyä toimielinten välistä tasapainoa ja erityisesti Eurooppa-neuvostolle yksinomaan kuuluvia oikeuksia ja laajaa harvintavaltaa komission puheenjohtajaehdokasta ehdottaessa. Jos neuvotteluissa ylikansallisista listoista haluttaisiin edetä, tulisi viittaukset kärkiehdokasmenettelyyn poistaa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin ehdotuksen pohjana on ollut AFCO-valiokunnan mietintö 4.4.2022 (esittelijänä jäsen Ruiz Devesa). Mietintö hyväksyttiin parlamentin täysistunnossa äänin 323 puolesta, 262 vastaan ja 48 tyhjää ja ehdotuksen keskeisenä osana olevat ylikansalliset listat äänin 314 puolesta, 297 vastaan ja 25 tyhjää.

Euroopan parlamentti hyväksyi 15.6.2023 äänin 316 puolesta, 169 vastaan ja 67 tyhjää ehdotuksen Eurooppa-neuvoston päätökseksi Euroopan parlamentin kokoonpanosta kaudelle 2019–2024. Euroopan parlamentti ehdottaa 11 lisäpaikan jakamista jäsenvaltioille sekä 28 lisäpaikan varaamista unionin laajuisesta vaalipiiristä valittaville jäsenille. Eurooppa-neuvosto voi tehdä muutoksia Euroopan parlamentin ehdotukseen. Euroopan parlamentin on hyväksyttävä lopullinen päätösluonnos ennen sen hyväksymistä Eurooppa-neuvostossa.

Eurooppa-neuvoston päätös Euroopan parlamentin kokoonpanosta vaalikaudelle 2024–2029 on tehtävä viimeistään syksyllä 2023, jotta jäsenvaltiot voivat antaa tarvittavat säännökset vuoden 2024 europarlamenttivaalien järjestämiseksi. Aiheesta ollaan valmistelemassa E-kirjettä eduskunnalle.

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 19.–20.6.2023

Eduskunnalle 1.9.2022 annettu U-kirjelmä (U 64/2022 vp) käsiteltiin institutionaalisen jaoston ja oikeudellisen jaoston kirjallisessa menettelyssä 18.–22.8.2022 sekä EU-ministerivaliokunnan kirjallisessa menettelyssä 24.–26.8.2022.

Eduskuntakäsittely

Suuren valiokunnan kirjallinen menettely (tbc)

U 64/2022 vp – SuVL 13/2022 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Europarlamenttivaalit kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n nojalla valtakunnan toimivaltaan.

Ehdotuksessa ei esitetä tehtäväksi muutoksia jäsenvaltioiden nykyisiin paikkamääriin Euroopan parlamentissa. Todettakoon kuitenkin, että Ahvenanmaan maakuntahallitus on

useasti ilmaissut tarpeen saada Ahvenanmaalle oma paikka Euroopan parlamenttiin (muun muassa lausunto 29.2.2012/ÅLR/2012/1452). Ahvenanmaan maakuntapäivät teki vuonna 2006 itsehallintolain 22 §:ssä tarkoitetun aloitteen eduskunnalle vaalilain muuttamisesta siten, että Ahvenanmaan vaalipiiristä valittaisiin yksi Euroopan parlamentin jäsen. Tämän aloitteen eduskunta hylkäsi. Vuonna 2018 maakuntapäivät teki uuden saman sisältöisen aloitteen (M 3/2018 vp), mutta se raukesi kyseisen vaalikauden päättyessä.

Ahvenanmaan maakuntahallitus antoi 22.8.2022 U-kirjelmän U 64/2022 vp luonnoksesta lausunnon, jossa korostettiin Ahvenanmaan oikeutta ja tarvetta saada oma Euroopan parlamentin jäsenen paikka. Maakuntahallituksen mukaan tämän tavoitteen mahdollistaminen olisi linjassa sen valtioneuvoston kannan kanssa, jonka mukaan Euroopan parlamentin ehdotus yleiseurooppalaisista listoista ei ole kannatettava. Maakuntahallitus toteaa, että ehdotuksessa ei ole esteitä sille, että Suomi jaettaisiin europarlamenttivaaleja varten vaalipiireihin. Maakuntahallitus myös suosittelee, että vaalisäädökseen sisällytettäisiin maininta siitä, että jäsenvaltiot kansallisissa vaalilainsäädännöissään huolehtisivat siitä, että alueet, joilla on lainsäädäntövaltaa, saisivat suoran edustuksen Euroopan parlamenttiin.

Vaalisäädöksellä ei voida määrätä Euroopan parlamentin kokoonpanosta tai vaalipiirien kansallisesta jakautumisesta. Koska Ahvenanmaan maakunnan ja valtakunnan kantoja ei voitu kaikilta osin U-kirjelmässä sovittaa yhteen ja maakunta pyysi kantansa tiedottamista, maakunnan näkökohdat esitettiin Coreper II -kokouksessa 12.10.2022.

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

OM / vaalijohtaja Arto Jääskeläinen, p. 0295 150 128.

VNK / EU-erityisasiantuntija Heli Siivola, p. 0295 160 476.

VNK / Lainsäädäntöneuvos Johannes Leppo, p. 0295 160 335.

VAHVA-tunnus

EU/64/2022

Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

Valtioneuvoston kanslia

Muistio

EU/5/2023-VNK-44

Landes Sonja

16.6.2023

Eurooppa-neuvoston 29.-30.6.2023 valmistelu; päätelmäluonnos

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 27.6.2023

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Yleisten asioiden neuvosto käy keskustelun 29.-30. kesäkuuta järjestettävän Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnoksesta. Kokouksessa käsiteltävä versio päätelmäluonnoksesta jaettaneen jäsenmaille 26. kesäkuuta.

Suomen kanta

Ukraina

Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaan. Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa. Suomi pitää tärkeänä pakotteiden tehokasta toimeenpanoa ja pakotteiden kiertämisen estämistä. Suomi tukee pyrkimyksiä saada Venäjä ja sen edustajat vastuuseen laittomasta hyökkäyssodasta ja sen vaikutuksista, mukaan lukien sodan aiheuttamien vahinkojen korvaaminen.

Talous

Suomi katsoo, että reilu kilpailu, toimivat sisämarkkinat ja nykyisten EU-varojen tehokas käyttö ovat EU:n pitkän aikavälin kilpailukyvyn perusta ja avainasemassa nykyisten ja tulevien haasteiden ratkaisemisessa. Avoimella ja sääntöihin perustuvalla kaupalla on keskeinen rooli EU:n kilpailukyvyn turvaamisessa ja vihreän siirtymän tukemisessa. On tärkeää, että EU säilyy jatkossakin avoimena kansainväliselle kaupalle ja investoinneille ja edistää kansainvälisessä kaupassa tasavertaisia toimintaedellytyksiä. On hyvä, että Eurooppa-neuvosto keskustelee EU:n lähestymistavasta taloudelliseen turvallisuuteen ja resilienssiin.

Turvallisuus ja puolustus

EU:n uskottavuuden kannalta on ensisijaisen tärkeää, että EU panee toimeen strategisessa kompassissa asetetut selkeät tavoitteet ja toimet turvallisuus- ja puolustusyhteistyön vahvistamiseksi. Toimeenpanon säännöllinen seuranta ja poliittisen sitoumuksen vahvistaminen Eurooppa-neuvoston toimesta on tärkeää. Suomi tukee eurooppalaisen puolustusteollisuuden kapasiteetin vahvistamiseen tähtääviä toimenpiteitä.

Muuttoliike

Muuttoliikkeen osalta on tärkeää seurata ylimääräisen Eurooppa-neuvoston päätelmien (9.-10.2.23) mukaisten toimien edistymistä. On tärkeää, että muuttoliikekysymyksiin haetaan kokonaisvaltaisia, yhteisiä eurooppalaisia ratkaisuja.

Ulkosuhteet

On hyvä, että Eurooppa-neuvosto käy keskustelun Kiinasta ja antaa ohjausta EU:n Kiinapolitiikalle. Suomi pitää tärkeänä, että nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa EU pysyy yhtenäisenä ja vahvistaa mahdollisuuksiaan vaikuttaa Kiinaan.

Pääasiallinen sisältö

Ennakkotietojen mukaan Eurooppa-neuvosto keskustelee Ukrainasta, taloudesta, turvallisuudesta ja puolustuksesta, muuttoliikkeestä sekä ulkosuhteista. Tätä muistiota laadittaessa Eurooppa-neuvoston ensimmäistä päätelmäluonnosta ei ollut vielä jaettu.

Ukraina

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus keskustella Venäjän hyökkäyssodan viimeisimmistä kehityskuluista ja EU:n vastauksesta tilanteeseen sekä vahvistaa horjumaton tukensa Ukrainalle. Eurooppa-neuvoston on tarkoitus uudistaa EU:n sitoutuminen Ukrainalle annettavalle taloudelliselle, humanitaariselle ja sotilaalliselle tuelle sekä Ukrainan rauhanaloitteelle. Eurooppa-neuvosto saa katsauksen työhön liittyen Venäjän ja sen edustajien saatamiseen vastuuseen laittomasta hyökkäyssodasta sekä Ukrainassa tapahtuneista kansainvälisistä rikoksista. Lisäksi esillä on Venäjän jäädytettyjen varojen mahdollinen hyödyntäminen Ukrainan tukemiseen, Eurooppa-neuvoston on tarkoitus keskustella myös Venäjään kohdistetuista pakotteista ja niiden toimeenpanon vahvistamisesta. Eurooppa-neuvostossa on lisäksi esillä Ukrainan EU-jäsenyyssprosessin edellyttämien uudistusten toimeenpano ja EU:n tuki Moldovalle.

Talous

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus tehdä tilannekatsaus ja antaa ohjausta sisämarkkinoiden ja pitkän aikavälin kilpailukyvyn sekä tuottavuuden osalta. Digitaalinen siirtymä tekoälyn sääntelyineen on tarkoitus huomioida osana unionin pitkän aikavälin kilpailukykyä. Eurooppa-neuvoston on tarkoitus keskustella taloudellisesta turvallisuudesta ja resilienssistä, josta komission tarkoitus julkaista tiedonanto ennen Eurooppa-neuvoston kokousta.

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus keskustella taloustilanteesta sekä vahvistaa vuoden 2023 eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaiset suositukset.

Turvallisuus ja puolustus

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus arvioida aiempien päätelmiensä, Versailles'n julistuksen ja strategisen kompassin perusteella tehtyä työtä sekä keskustella EU-Nato-yhteistyöstä.

Muuttoliike

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus käydä keskustelua muuttoliiketilanteesta ja saada tilannekatsaus muuttoliikepäätelmiensä toimeenpanoon.

Ulkosuhteet

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus käydä keskustelu Kiinasta ja antaa ohjausta EU:n Kiina-politiikalle, valmistella 17.-18. heinäkuuta järjestettävää EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioiden yhteisön (CELAC) välistä huippukokousta, keskustella EU:n suhteista Välimeren alueen kumppanimaihin sekä tarvittaessa käydä keskustelua muista ajankohtaisista aiheista.

Lisäksi Eurooppa-neuvoston on tarkoitus saada katsaus strategisen agendan 2024-2029 valmisteluprosessiin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**Käsittely Euroopan parlamentissa****Kansallinen valmistelu**

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 19.-20.6.2023

Eduskuntakäsittely

Suuren valiokunnan kirjallinen menettely (tbc)

Asiakirjat**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Sonja Landes / VNEUS puh. 0295 161104

VAHVA-tunnus

EU/5/2023

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/1489/2022-VM-8

Lehtimäki Jonne

16.6.2023

Yleisten asioiden neuvosto 27.6.23; Eurooppalainen ohjausjakso 2023: Maakohtaiset suositukset

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 27.6.2023

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi 24.5.2023 eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketin, joka sisältää mm. neuvoston suositukset kansallisista uudistusohjelmista sekä neuvoston lausunnot päivitetystä vakaus- ja lähentymisohjelmista. Tässä yhteydessä käsiteltävänä ovat neuvoston maakohtaiset suositukset. Neuvoston on määrä hyväksyä maakohtaiset suositukset ja toimittaa ne Eurooppa-neuvostolle vahvistettavaksi.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä maakohtaiset suositukset.

Pääasiallinen sisältö

Komissio antaa Suomelle neljä maakohtaista suositusta: ensimmäinen koskee laajasti finanssipolitiikkaa (ml. energiatukitoimet, julkisten menojen kasvun rajoittaminen ja sosiaaliturvauudistus), toinen elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanoa, kolmastyövoima- ja osaajapulaan vastaamista ja neljäs vihreän siirtymän edistämistä erityisesti energiasektorilla.

Maaraportissa komissio erittelee merkittävimpiä Suomen haasteita, joita ovat muun muassa: heikko tuottavuuden kasvu pitkällä aikavälillä, julkisen sektorin ja kotitalouksienvelkaantuminen, väestörakenne (ml. ikääntyminen ja matala nettomaahanmuutto) sekä työvoima- ja osaamispula.

Suomen maakohtaiset suositukset

Komissio suosittelee neuvoston suosituksiksi Suomelle vuosina 2023 ja 2024:

1. Purkaa voimassa olevia energiatukitoimenpiteitä vuoden 2023 loppuun mennessä käyttämällä niihin liittyviä säästöjä julkisen talouden alijäämnpienentämiseen. Jos energian hinnan nousu edellyttää uusia tukitoimenpiteitä, varmistaa, että toimet on suunnattu haavoittuvien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, ovat julkiselle taloudelle kohtuuhintaisia ja säilyttävät kannustimet energiansäästöön. Varmistaa varovainen (prudent) finanssipolitiikka erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettoperuserämenojen nimellistä kasvua vuonna 2024 enintään 2,2 prosenttiin. Säilyttää kansallisesti rahoitetut julkiset investoinnit ja varmistaa RRF-avustusten ja muiden EU-varojen tehokas hyödyntäminen erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Jatkaa vuoden 2024 jälkeisellä kaudella julkisen talouden keskipitkän aikavälinstrategiaa, jossa asteittainen ja kestävä vakauttaminen yhdistetään kestävämpään kasvuun tähtääviin investointeihin ja uudistuksiin, jotta julkisentalouden rahoitusasema olisi varovainen (prudent) keskipitkällä aikavälillä. Jatkaa sosiaaliturvajärjestelmän uudistamista sosiaalietuusjärjestelmän tehostamiseksi, mikä parantaisi työnteon kannustimia ja tukisi myös julkisentalouden pitkän aikavälin kestävyttä.
2. Jatkaa päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelman tasaista täytäntöönpanoa ja viimeistellä nopeasti REPowerEU-luku, jotta sen täytäntöönpano voidaan aloittaa nopeasti. Jatkaa koheesiopolitiikan ohjelmien nopeaa täytäntöönpanoa yhdessä elpymis- ja palautumissuunnitelman kanssa.
3. Vastata työvoima- ja osaajapulaan työvoiman uudelleen koulutuksella ja osaamisen parantamisella sekä laajentamalla korkea-asteen koulutustarjontaa erityisesti niillä koulutusaloilla, joilla on eniten kysyntää työmarkkinoilla.
4. Jatkaa fossiilisten polttoaineiden riippuvuuden vähentämistä nopeuttamalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa muun muassa nopeuttamalla lupamenettelyjä entisestään ja vauhdittamalla julkisia ja yksityisiä investointeja, jotka vähentävät hiilidioksidipäästöjä teollisuudessa ja liikenteessä. Jatkaa energiainfrastruktuurin kehittämistä huoltovarmuuden parantamiseksi vahvistamalla sähkönsiirtoverkkoja. Tehostaa toimia vihreänsiirtymän edellyttämän osaamisen varmistamiseksi.

Suomen maaraportti

Maaraportin mukaan kasvaneet julkiset menot ja heikko kasvu aiheuttavat paineita julkiselle taloudelle. Komission kevätennusteen mukaan alijäämä on vuosina 2023 ja 2024 2,6 % suhteessa BKT:hen. Velka-aste nousee vuoden 2023 73,9 prosentista 76,2 prosenttiin vuonna 2024. Väestörakenne (erityisesti ikääntyminen ja matalanettomaahanmuutto) aiheuttaa paineita koko taloudelle ja julkiselle taloudelle. Ikääntymisen kustannukset aiheuttavat paineita pitkän aikavälin julkisen talouden kestävyydelle. Maaraportti sisältää myös päivitetyn velkakestävyysanalyysin, jonka mukaan Suomen lyhyen aikavälin velkakestävyysriskit ovat yhä matalat, mutta keskipitkällä- ja pitkällä aikavälillä ne ovat keskitasoa.

Maaraportissa on nostettu esille kotitalouksien korkea velkaantuminen ja nousevan korkotason aiheuttamat lisäkustannukset. Kotitalouden velkaantumisaste on yliviitearvojen ja noin 3/4 siitä liittyy asuntolainoihin.

Suomen kunnianhimoiset tavoitteet vihreän siirtymän osalta on huomioitu, erityisesti liittyen vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteeseen, uusiutuvan energian osuuteen, joka on EU:n toiseksi suurin sekä energiatehokkaaseen asumiseen, joskin fossiilisten polttoaineiden merkittävänä säilynyt lämmityskäyttö mainitaan negatiivisena puolena.

Maaraportin mukaan Suomen työmarkkinat toimivat hyvin, mutta rakenteellisia haasteita on edelleen. Myönteisestä kehityksestä huolimatta osa väestöstä on edelleen heikossa työmarkkina-asemassa. Suunnitellulla sosiaaliturvauudistuksella pyritään vastaamaan tähän ongelmaan. Aliedustettujen ryhmien parempi integrointi työmarkkinoille on Suomen kansallisen työllisyysastetavoitteen saavuttamisen kannalta keskeistä. Työ- ja osaamispuola asettaa haasteita Suomen kilpailukyvyille ja kasvulle. Suomentyövoimapulaa pahentavat edelleen väestön ikääntyminen, suhteellisen matala alueellinen työvoiman liikkuvuus ja matalampi muuttoliike suhteessa pohjoismaisiin verrokkimaihin. Sosiaali- ja terveysalalla on merkittäviä haasteita ja henkilöstöpula on edelleen kriittinen kysymys. Vaikeasta työvoimapulasta kärsivien ammattien vetovoimaisuuden parantamiseksi tarvittaisiin laajamittaisia investointeja osaamisen parantamiseen ja uudelleen kouluttamiseen osana vihreää ja digitaalista siirtymää ja ulkomaisten työntekijöiden houkuttelemista.

Nuorten matala korkea-asteen koulutustaso on aiheuttanut pitkään haasteita. Kielteiseen koulutuskehitykseen puuttuminen on kiireellistä, ja koulutusasteen nostaminen edellyttää selkeää pitkän aikavälin suunnitelmaa.

Suomi kamppailee pitkäaikaisten tuottavuuteen liittyvien haasteiden parissa. Nykyinen liiketoimintamalli ja erilaiset rakenteelliset haasteet jarruttavat tuottavuuden kasvua. Työntuottavuus on pysähtynyt ja T&K-investointien vuoksi kokonaistuottavuus ei ole merkittävästi parantunut. Suomen on edelleen tärkeää panostaa tuottavuuden kasvua tukeviin investointeihin yhteiskunnan nopeasti ikääntyessä.

Suomessa kiinteän pääoman bruttomuodostus on kallistunut kuitenkin enemmän rakentamiseen kuin investointeihin laitteisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin, jotka ovat tärkeitä tuottavuuden kasvun kannalta. Lisäksi Suomen menestys ulkomaisten suoriensijoitusten houkuttelussa on heikompi kuin vertailumaiden, mikä jarruttaa viennin ja tuottavuuden kasvua.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 19.–20.6.2023

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2023) 626: COUNCIL RECOMMENDATION on the 2023 National Reform Programme of Finland and delivering a Council opinion on the 2023 Stability Programme of Finland

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KO, Erityisasiantuntija Olli Palmén, p. +358 295 530 593

VM/EUS, Finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, p. +358 295 530 522

VAHVA-tunnus

EU/1489/2022

Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

Valtioneuvoston kanslia

Perusmuistio

EU/17/2023-VNK-4

Kaunismaa Eeva

14.6.2023

Neuvoston 18 kuukauden ohjelma 1.7.2023 - 31.12.2024

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 27.6.2023

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvoston 18 kuukauden ohjelma – kolmen tulevan neuvoston puheenjohtajavaltion eli Espanjan, Belgian ja Unkarin sekä ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Borrellin yhteinen ohjelma – esitellään ja on määrä hyväksyä yleisten asioiden neuvostossa 27.6.2023.

Suomen kanta

Suomi ottaa tiedoksi neuvoston 18 kuukauden ohjelman esittelyn ajanjaksolle 1.7.2023-31.12.2024. Ohjelma on Suomen hyväksyttävissä.

Pääasiallinen sisältö

Neuvoston 18 kuukauden ohjelmaa käsittelevää asiakirjaa ei ole toistaiseksi jaettu.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEU 16 artikla 9 kohta

Lissabonin sopimuksella (2009) käyttöön otetun järjestelyn mukaisesti puheenjohtajuutta hoitavat jäsenvaltiot tekevät tiivistä yhteistyötä kolmen ryhmässä eli triossa. Trio asettaa

18 kuukauden tavoitteet ja laatii yhteisen ohjelman, jossa luetellaan asia ja pääaiheet, joista neuvosto kyseisenä aikana käsittelee. Puheenjohtajatrion ohjelmilla pyritään varmistamaan neuvoston työn jatkuvuus ja edistetään Eurooppa-neuvoston sopimaa viiden vuoden strategista ohjelmaa.

Strategisen ohjelman ja neuvoston 18 kuukauden ohjelman pohjalta puheenjohtajavaltio voi laatia oman kansallisen puheenjohtajakauden ohjelmansa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 19.-20.6.2023

Eduskuntakäsittely

Suuren valiokunnan kirjallinen menettely (tbc)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Toimivallanjako EU-asioissa valtakunnan ja Ahvenanmaan välillä määräytyy Ahvenanmaan itsehallintolain mukaan. Ahvenanmaan asemaa arvioidaan erikseen trio-ohjelman mukaisia asioita käsittelevissä eduskuntakirjelmissä.

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Neuvoston 18 kuukauden ohjelma 1.7.2023-31.12.2024; (asiakirjaa ei vielä jaettu)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Eeva Kaunismaa, VNK, etunimi.sukunimi@gov.fi
Heli Siivola, VNK, etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/17/2023

Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

Ympäristöministeriö

Perusmuistio

EU/274/2023-YM-15

Aho Laura

13.6.2023

Puolan tiedotusasia - EU:n hiilimarkkinoiden vaikutukset unionin eri politiikanaloille

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 27.6.2023

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Puolan tiedotusasia sekä sen pohjalta käytävä mahdollinen keskustelu EU:n päästö-kauppajärjestelmän vaikutuksesta energian hintoihin ja unionin eri politiikan aloille.

EU:n päästökauppajärjestelmän käsittelystä vastaa ympäristöneuvosto. Puolan toiveesta sen em. tiedotusasia on kuitenkin esillä yleisten asioiden neuvostossa, jolla on neuvoston työjärjestyksen mukaisesti rooli EU-politiikkojen horisontaalisten asiakokonaisuuksien koordinoinnissa.

Suomen kanta

Suomi tuki EU:n päästökauppadiirektiivin muutosten hyväksymistä, ml. uuden päästö-kauppajärjestelmän (ETS2) perustamista keväällä 2023.

U 60/2021 vp. mukaisesti Suomi arvioi 55-valmiuspaketin ehdotuksia kansallisen ja eu-rooppalaisen kokonaisedun näkökulmasta. Ilmastovaikutusten lisäksi ehdotusten tulee monipuolisesti huomioida vaikutukset muun muassa kilpailukykyyn, valtion tulokertymään ja Suomen maksuihin EU:lle. Lisäksi on tärkeää systemaattisesti arvioida päätösten vaikutuksia kansalaisten hyvinvointiin.

Pääasiallinen sisältö

Asian käsittelyä varten laatimassaan tausta-asiakirjassa Puola nostaa esille haasteita, joita EU:n päästökauppajärjestelmä Puolan näkemyksen mukaan aiheuttaa.

Puolan tausta-asiakirjan mukaan EU:lla on edessään uusia haasteita kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevan kunnianhimon kiristytessä, mikä vaikuttaa eri EU-politiikkoihin. Hiilidioksidin hinnoittelu johtaa Puolan mukaan korkeisiin energian ja päästöikeyden hintoihin, minkä seuraukset Puola näkee kaksitahoisina: yhtäältä EU:n teollisuustuotannon kustannukset nousevat, mikä heikentää eurooppalaisten yritysten ja talouksien globaalia kilpailukykyä, toisaalta kansalaiset joutuvat kohtaamaan kasvavan energiaköyhyyden riskin.

Puolan tausta-asiakirja korostaa olosuhteiden muuttuneen siitä, kun 55-valmiuspaketti annettiin heinäkuussa 2021. EU:n päästöoikeuden hinnan korkea hintataso aiheuttaa lisäpainetta energianhinnan nousulle ja sen volatiliteetille. Puola katsookin, että mm. EU:n päästökauppadirektiivin muutosehdotuksen vaikutustenarvio ei ole enää käyttökelpoinen, sillä siinä esitetyt skenaarit päästöoikeuden hinnasta vuosina 2025 ja 2030 on reilusti ylitetty.

Puolan tausta-asiakirjassa todetaan, että EU:n osuus globaalista BKT:sta laski vuoden 1990 25 prosentista 17 prosenttiin vuonna 2020 ja viimeisten kolmen vuosikymmenen aikana maailmanlaajuinen talouskasvu tapahtui pääasiassa EU:n ulkopuolella – Aasiassa ja erityisesti Kiinassa. Puola toteaa, että osa laskusta johtuu erilaisista lähtökohdista, mutta EU:n kasvu oli myös Yhdysvaltoihin verrattuna hitaampaa. Lisäksi EU:n suhteellinen osuus maailmankaupasta on pienentynyt. Asiakirjassa verrataan eurooppalaisia yrityksiä Yhdysvalloissa toimiviin yrityksiin ja todetaan, että vuosina 2014-2019 eurooppalaiset yritykset kasvoivat keskimäärin 40 % hitaammin kuin yhdysvaltalaiset yritykset. Verrattuna vuoteen 2021, vuonna 2022 energiaintensiivinen teollisuustuotanto väheni, kun taas muilla teollisuuden toimialoilla tuotanto kasvoi. Lisäksi todetaan, että jotkut yrityksistä olisivat suuntaamassa liiketoimintaansa uudelleen EU:n ulkopuolelle, mikä johtaa työpaikkojen menetykseen.

Puolan tausta-asiakirjan mukaan merkit energian hintojen vakaantumisesta ovat johtuneet osittain jäsenvaltioiden hallitusten politiikoista ja toimista. Kaikki toteutetut toimenpiteet ovat kuitenkin Puolan mukaan rasittaneet valtioita ja vähentäneet siten valmiuksia antaa taloudellista tukea muille aloille (kuten energiamurros). Puolan mukaan on myös varauduttava energian hintojen uuteen nousuun ennen talvea 2023.

Puolan tausta-asiakirjan mukaan korkea energian hinta nostaa kaikkien eurooppalaisten elinkustannuksia, mutta haitallisia seurauksia aiheutuu erityisesti pienituloisille kotitalouksille. EU:n energiaköyhyyden seurantakeskuksen tietojen mukaan energiaköyhien kansalaisten arvioitu määrä Euroopan unionissa voi olla jopa 125 miljoonaa ihmistä, ja energian korkea hinta on yksi kolmesta keskeisestä ilmiön aiheuttajasta. Puolan mukaan rakennusten ja tieliikenteen sisällyttäminen EU:n päästökauppajärjestelmään voi pahentaa tilannetta entisestään.

Puolan tausta-asiakirja korostaa, että EU:n päästökauppajärjestelmä on yksi EU:n ilmastopolitiikan tärkeimmistä välineistä. Sen suora vaikutus energian hintoihin aiheuttaa kuitenkin riskejä EU:n teolliselle tuotannolle ja kasvavalle energiaköyhyydelle, mitä lisää uuden tieliikenteen ja rakennusten päästökauppajärjestelmän perustaminen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Puolan tiedotusasiaa ei käsitellä EP:ssä

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 20.6.2023

Eduskuntakäsittely**Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema****Taloudelliset vaikutukset****Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

Neuvottelut EU:n päästökauppajärjestelmään tehtävistä muutoksista päätettiin keväällä 2023. Suomi tuki EU:n päästökauppadirektiiviin sovittujen muutosten hyväksymistä.

Puola vastusti EU:n päästökauppadirektiivin muutosten hyväksymistä. Neuvoston lopullisen käsittelyn yhteydessä antamassaan lausunnossa Puola totesi, että se suhtautuu negatiivisesti koko 55-valmiuspakettiin, joka asettaa epärealistiset tavoitteet ja kunnianhimon tason sekä vaikuttaa merkittävästi jäsenmaiden energiapalettiin.

EU:n päästökauppadirektiivin muutokset julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 16.5.2023 ja ne tulivat voimaan 20 päivää tämän jälkeen.

Asiakirjat

10457/23 LIMITE

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Laura Aho, ympäristöministeriö, p. 050 598 2554

VAHVA-tunnus

EU/274/2023

Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

Liitteet

Napsauta tähän ja kirjoita liitteet